

TAM TAM

MĚSÍČNÍK ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH SKAUTŮ V EXILU
ROČNÍK VI. ČÍSLO 10
ČERVEN 1979

DOBROU POKYBU
NA LETNÍCH TÁBOŘECH

J e d l é t r á v y

Trávy hrají v životě člověka nesmírnou úlohu. Samozřejmě si každý při slově tráva vybaví zelenou louku, pasoucí se dobytek, voňavé seno. Ale travami se živíme i my. Říká se jim o b i l í. Rozeznáte ty čtyři základní druhy, které se u nás pěstují?

Nejdůležitější je bezesporu pšenice. Poznáme ji podle silných klasů, které mají jen zcela krátké osinky /existuje ovšem také „vousatá“ odrůda/. Pšenice slouží k přípravě mouky, z níž se dělá chléb, pečivo, těstoviny /nudle/ a spousta jiných dobrých věcí. Jinak známe pšenici ještě v podobě krup a krupice na kaši.

Čím dále jdete v Evropě směrem severovýchodním, tím více se setkáváte s tmavým chlebem. Je to proto, že v něm zde převládá mouka žitná. Žito rozeznáme od pšenice snadno podle delších, drsných osin /„vousů“/. Také jeho barva, bližící se modrozelené, je typická.

Další důležitou obilninou je ječmen. Jako žito je i on „vousatý“, ale osiny má velmi dlouhé. Zralé klasy visí dolů, podle čehož můžete ječné pole poznat už z dálky. Ječmen je nejstarší pěstované obilí a také nejskromnější. Daří se mu i v horách a daleko na severu, stejně jako v suchých oblastech severní Afriky. V některých zemích se ho užívá k přípravě chleba, v Evropě slouží hlavně jako krmivo pro dobytek a k výrobě sladu /naklíčená a mírně upražená zrna/ pro pivovarnictví. Oves si asi nikdo s ničím nespoleče - stačí se podívat na obrázek. Obsahuje mnoho hodnotných látek a nejčastěji se s ním setkáte v podobě ovesných vloček. Jinak je oblíbeným krmivem pro koně a drůbež.

Mezi trávy patří i kukuřice, pocházející z Jižní Ameriky. Dnes se pěstuje po celém světě a slouží převážně jako krmivo. Ale také např. k výrobě „corn-flakes“. Velmi důležitou jedlou travou je rýže. Pěstuje se hlavně v Asii. V Evropě ji můžete vidět v Itálii a ve Španělsku.

Pšenice

Žito

Ječmen

Oves

- Obé -

STROMY

Lípa je národním stromem Slovanů. Ale to neznamená, že by nerost-
 jinde než na území slovanských národů. Dvě nejdůležitější, totiž
 lípa malolistá a lípa velkolistá, rostou po celé Evropě. Jsou to
 původně stromy teplejších oblastí, nížinných a pahorkatinných le-
 sů; v horách nerostou. Příbuzné druhy rostou v Severní Americe,
 některé z nich se v Evropě vysazují jako parkové a alejové stromy
 ve městech /např. lípa stříbrná s velkými, na rubu stříbřitě plst-
 natými listy, která dobře snáší znečištěné městské ovzduší/.

Lípa je krásný strom mohutného vzrůstu
 s pravidelnou a souměrnou korunou. Její pěk-
 ný tvar vynikne hlavně tehdy, když roste osa-
 moceně nebo v malých skupinách či alejích.
 Dožívá se vysokého stáří. K nápadným starým
 stromům v českém báje-
 sloví a historii váže
 mnoho pověstí a význam-
 ných událostí, mnohé z
 nich se dostaly i do poe-
 zie a literatury. Takové
 stromy jsou pak chráněné
 jako kulturní památky.

Dřevo má bílé, měkké
 a pravidelně rostlé. Vý-
 borně se hodí na řezbář-
 ské a sochařské práce.
 Je tedy lípa stromem, kte-
 rý má v krajině i jako
 surovina krásné kulturní
 poslání.

Z odřezaných větví a mladých stromků se dříve "dřelo" lýko.
 A především platila lípa vždy za medonosný strom - její květ ob-
 sahují totiž mnoho nektaru. Nezapomente si ho natrhat a usušit -
 o vánocích přijde k chuti a připomene slunné dny začínajícího lé-
 ta. A i při nachlazení přijde k dobru.

Lípa
malolistá

Lípa
velkolistá

Erbovní pověsti

Vypráví nám sestry Hana a Klára K.

O LUČANSKÉ ORLICI.

Dva roky uplynuly a náš seriál erbovních pověstí končí. Tak, jak jsme jej zahájili pověstí o Svatováclavské orlici - prvním státním znaku České země, tak i na závěr si povíme o orlici, o té, jejíž původ je možná ještě starší.

V dávných dobách - před více než tisíci lety žily na území Čech /tak jako na Moravě a Slovensku/ různé západoslovanské kmeny. Byli to Čechové v okolí Prahy v čele s rodem Přemyslovců, který sjednotil do konce 10.století všechny okolní kmeny pod svou nadvládou. Od kmene Čechů pak dostala celá Česká země své jméno a z rodu Přemyslovců pocházela naše první knížata a králové. Přemyslovci přijali koncem 9. stol. od sv.Cyrila a Metoděje na velkomoravském Velehradě křest, ale před tím byli pohané, tak jako jiná knížata a jejich kmeny. Na východ od Čechů žili tehdy Zličané a Charváti v čele s rodem Slavníkovců, nejzápadněji Hbané /od nich má jméno dnešní město Cheb/, na východ od nich Sedličané, Lemúzi, Pšované a Litoměřici, na severu pak Děčané, na jihu zase Doudlebané, Netolici a Práchnané, na západě Domažlici, Bližňané a Božešici. A všechny tyto kmeny vedly mezi sebou časté války o území. Nejbojovnější ze všech byli Lučané, jejichž kraj při dolním toku řeky Ohře sousedil na severu s Litoměřici a na jihu s kmenem Čechů. A o jedné takové válce - právě mezi Čechy a Lučany se zachovala pověst. Možná, že ji znáte z Jiráskových Starých pověstí českých, ale zapsali ji už naši středověcí kronikáři.

Když vládl v 9.stol. kmeni Čechů Přemyslovec Neklan, chystali se právě Lučané k novému boji. Poslové knížete Vlastislava objížděli lucké území s posvátným mečem a každý muž, který přesshoval jeho délku musel proti Čechům do války. Také draví ptáci, kterých žilo tehdy mnoho při řece Ohři, byli chytáni a cvičeni k boji. Když se o těchto přípravách dozvěděl Neklan, poslal k Vlastislavovi posly s nabídkou míru. Divoký Lučan však odmítl a posly s posměchem vyhnal. A tehdy i rozvážný a moudrý Neklan dal svolat válečnou radu, a protože byl už stár, postavil místo sebe do čela vojska Tyra /Styra/ - snad z mocného rodu Vršovců./Jméno Styra je známo i později u Vršovců./

Na lučanském území žil mladý muž jménem Straba, jehož macecha byla pohanskou vědmou. Krátce před bitvou nozvala Strabu do úvalu, kde vzývala své bohy, a pravila k němu:„V této válce budou Lučané poraže-

ni, bohyně smrti Morana bude mít bohatou žeň. Avšak ty se můžeš zachránit, poslechněš-li mne. Až budeš v bitvě, bodni prvního protivníka, který tě napadne, uřízni mu uši - ty vezmi s sebou a ujížděj, co budeš moci, pryč." Nastala bitva. Vojska obou kmenů stála proti sobě na sever od Prahy - na Turském poli. Když vypustili Lučané své dravé ptáky-orly a sokoly, černalo se od nich nebe, že ani slunce nemohlo proniknout. Celý den trval boj, ale Čechové nakonec zvítězili. Jejich statečný vůdce Tyr byl však zabit a pohřben pod velkou mohylou na Turském poli. Padl i lucký kníže Vlastislav, ale Lučan Straba, který uposlechl rady své macechy, se zachránil. Když dorazil domů, viděl, že jeho mladá žena umírá. Její hruď byla probodena kopím a tam, kde měla mít uši, byly jen krvavé rány. Jat zlým tušením, přiložil k nim Straba v boji uřízlé uši a viděl, že oním protivníkem, který ho napadl, byla jeho vlastní žena. Ukořistil ji kdysi Čechům a ona pak pomáhala svému kmeni i proti němu... Tak se dostalo Čechům slavného vítězství nad Lučany, padlo mnoho mužů na obou stranách, ale ani Lučané nezahynuli všichni. Maličký Vlastislavův syn Zbislav byl sice později též zabit, ale jeho příbuzný Léva hájil ještě po nějaké době hradiště Klapý proti Čechům a uhájil je. A Dalimil ve své kronice ze začátku 14.stol. píše: „Ti se po krásném štítě znajú. Nosie-t v zlaté fioleťnej orlici, knězi Vlastislavovi rodiči.“

Tedy rodiči - neboli potomci rodu Vlastislavova žili podle Dalimila ještě ve středověku a byli to ti, kteří nosili na štítě orlici. A skutečně. Z bývalého území kmene Lučanů vynikli ve 13. a 14.století Žirotínové znaku orlice, z nichž nejslavnější byli Habart /Chabra/ a Plichta ze Žirotína, proslulí svou statečností. Po vymření Žirotínů ve 14.stol. přešla jejich orlice do znaku Lobkoviců, když si poslední Žirotínová vzala za muže Mikuláše z Lobkovic. Jejich potomek byl po Evropě proslulý humanistický básník konce 15.stol. Bohuslav Hasištejnský z Lobkovic a ještě dnes jeden z dosud žijících Lobkoviců, Mikuláš, sč rodem Čech a americký státní občan, se stal rektorem mnichovské university. Také Kolovratové, náš jiný slavný rod, původem z území Lučanů, měl orlici ve štítě, jako Čejkové z Olbramovic a mnozí jiní. A možná, že už i Vlastislav nesl tuto orlici buď ve svém štítě nebo na tyči jako kmenové znamení do Lucké války...

Ještě jiné erbovní pověsti se zachovaly, ale naše lhůta nyní končí. Možná však, že někdy později vám je přece jen povíme. Zatím tedy nashledanou.

z Kolovrat

ze Žirotina

z Lobkovic

O NEJVĚTŠÍM EVROPSKÉM BROUKU

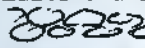
Bylo to vloni začátkem června. Byl krásný jarní den a já se vracel domů malou malou cestičkou vinoucí se skropanými zahrádkami pařížského předměstí. Tu náhle kolem mé hlavy něco neohrabaně, ale zato hlučně přelétlo a já hbitě uskočil. Ohlédl jsem se a shledal, že tvor přistál na vysokém pahýlu staré vrby na okraji cesty. Opatrně jsem se přiblížil obávajíc se velkého sráně, ale ihned se mi ulevilo. Byl to největší evropský brouk: ROHÁČ OBECNÝ /*Lucanus cervus* L./ . Po svém prastrýci, naruživém sběrateli a znalci brouků, jsem zdědil nejen malou část jeho sbírky, ale také zájem o brouky. Zaradoval jsem se proto z tohoto setkání s roháčem, avšak ještě více jsem byl překvapen, když jsem zjistil, že se to na té vrbě roháči přímo hemžilo. To už jsem pádil domů, abych si za pomoci odborné literatury vysvětlil tuto náhlou hojnost roháčů, takřka uprostřed velkoměsta.

Sameček se liší od samičky obrovskými kusadly kterými svádí tvrdé zápasy o potravu a o samičky spolu s ostatními samci. Dospělý brouk žije jen 5 až 6 týdnů, celkem ale život jednotlivce trvá, podle zeměpisné polohy, až 3 - 6 let. Jak je to možné? Vývoji roháče se říká proměna dokonalá. Oplozená samička naklade vajíčka z nichž se vylíhnou bělavé a velice žravé larvy. Živí se trouchem odumírajícího dřeva a rychle rostou. Nejraději žerou larvy dřevo dubové a bukové, nepohrdnou ale ani vrbou. Proto nejspíše potkáte roháče v dubových nebo bukových lesích. Dospělá larva si kolem sebe vyrobí tvrdé pouzdro a stane se kuklou. Z té vyleze už hotový roháč, který ovšem nevyroste už ani o milimetr. Velikost dospělého brouka tedy záleží jen na velikosti, tedy i výživě larvy. Ve střední Evropě trvá vývoj roháče přibližně 5 let, proto každý pátý rok se lesy roháči hemží. Oproti chroustům jsou roháči užiteční protože žerou pouze trouch, proto ale také o roháčích víme nepoměrně méně než o chroustech. Snažte se je tedy pozorovat a odhalit pár tajemství jejich života. Jak si založit sbírku brouků vám povím někdy příště.

MODELY A MODÝLKY NA TÁBOŘE

Loni nás na Válendě překvapilo jedno vlčátko, které ze své iniciativy postavilo z klacíčků, kamínků a mechu věrný model tábora. Snad to zkusí letos také jinde.

Ale nemusí to být jen tábor. Třeba si uděláte výlet na nějakou zříceninu v okolí. Vyměřte si ji /odhad vzdáleností !/ a zakreslete na plánek v měřítku. Nasbírejte si oblázky na "valounové" zdivo nebo šterk na jiné druhy zdiva. Pytlík cementu nebo hydraulického vápna jste si již předtím vyžebraři na stavbě. Sítko máme v táborové kuchyni. Na něm přesejeme písek. A pak už připravujeme maltu ve staré plechovce starou lžící : do 1 dílu vody 1 díl cementu, promícháme na řídkou kaši a za stálého míchání přisypáme asi 3 díly písku. Mezitím jsme si vyhloubili žlábek půdorysu v šifce zdiva. Pokropíme ho a nanese do něj maltové lože, do něho pak první vrstvu kamínků, tu zase pokropíme, znovu maltu a další vrstvičkou kamínků se snažíme převazovat spáry Vytlačenou maltu po každé vrstvě očistíme a pak "zaspárujeme". Po práci dobře umýt a namazat ruce, aby vám nepopraskala pokožka.

Nemáme-li cement, vypomůžeme si sádrou, kterou máme v zásobě na odlévání stop. Sádrou pomalu za stálého míchání sypeme do vody /nikoliv obráceně/ v jogurtovém kelímku a nakonec přidáme 1 díl písku. Sádrou maltu děláme jen v malých dávkách a rychle s ní pracujeme.

Takovouhle zříceninku si postavil churský oddíl ve Fürstenu, ne tak daleko od Válenďy.

A pracujete-li rádi se sádrou, pak ještě jeden tip : Vymodelujte si některý z kopců v okolí tábora. Ze speciálky si ve správném poměru k měřítku mapy zvětšíte vrstevnice /zvětšování pomocí čtverečků viz Tam-tam ročník V.č.8/ a vystříhejte si je z co možná nejtlustšího kartonu. Jeho tloušťku musíte samozřejmě brát též v úvahu při poměru zvětšování. Je to totiž výškový rozdíl mezi dvěma vrstevnicemi. Vystřížené vrstevnice pak na sebe nalepíte a zalejete vše sádrou nebo v nejhorším případě oplácáte hlinou. Kopec vyzdobíme mechem, větvičkami, kaménky podle skutečnosti.

Nezapomente svůj model ofotografovat a poslat redakci.

C O N Á S S P O J U J E

Plavčíku, vezmi tužku a papír, sedni a piš: Úplný seznam táborových potřeb: zelený spací pytel, modré tepláky s bílým pruhem, letní košile, prací ponožky, psací potřeby, dopisní papír, veliký ranec a malý chlebník... Nad čím přemýšlíš? Aha, nad těmi věčnými i a y!

Tak poslouchej: vezmi, sedni - to je rozkazovací způsob, tam je vždycky i. Na to se jistě pamatuješ z minulé lekce. Ale teď jsme se zapletli do přídavných jmen. To je ten druh slov, která nám blíže určují podstatná jména: úplný, táborový, zelený, spací, modrý, bílý, letní, prací, psací, dopisní, velký, malý, věčný. Stačí jeden tvůj bystrý pohled a sám poznáš, že takhle přídavná jména jsou dvojí. Úplný, táborový a podobně - má tři různé tvary: úplný seznam, úplná novinka, úplné překvapení. Ale spací pytel, stejně jako spací panna a spací zařízení - má stále stejný, měkký tvar. Ten tvar proměnlivý je tedy tvrdý, podle vzoru dobrý, dobrá, dobré. Jarní /vánek, rostlinka, oblečení/ - je vzor měkký.

Plavčíku, usedni v modrých teplácích s bílým pruhem a napiš přídavná jména do dvou sloupců: v jednom budou samá tvrdá / dlouhý, široký, bystrozraký, chytrý, hloupý/, ve druhém samá měkká /foukací, tahací, zimní, letní, cizí/. Dokážeš to?

Skautské odznaky

Recko
Založeno 1908
Heslo: Esso etimos

Kypr
1913
Daima Hazir

Arménští skauti
1928
Mishd Badrest

Z Frankfurtu nám došla mrzutá zpráva, že zvěst o novém lovišti se nezakládá na pravdě. Ale co není může být, držíme jim palce!!

SEM-TAM

Táborová příloha
časopisu Tam-Tam

Č. 13

Lesní škola

Parmort

Pavel

Panča

Štěpán

Boubou

Bumerang

Spandek

Hoří Štírní

mýval

Baribal

Horymír

Grizzly

Dne 13. dubna t.r. sešlo se v osamělé chatě ve švýcarských Alpách 13 skautů z Evropy /a jedno psí vlče/, aby se připravovali na letní tábory a zdokonalili se ve skautské praxi. Prožili pospolu devět šťastných dnů uprostřed probouzející se přírody.

LESNÍ ŠKOLA PARMORT - -MEKKA ČS-SKANTINGU

Již první den jsem zjistil, že nemůžu lesní školu v Parmortu porovnávat s loňským eldorádem v Ennendě.

Pavlík, asi poučen zkušenostmi z Ennendy si na nás obstaral pomocníka, psa Sultána. Jméno Sultán mi vlastně připomíná mírumilovného pašu Carafouska z Turecka o kterém mi maminka v mládí předčítala pohádky. Při pohledu na tvora po Pavlově boku mi

ztuhla krev v žilách. Vypadal

spíše jako nenašytý dravec.

/Nemýlil jsem se./

← Sultan -

-nenašytý dravec

První překvápko na nás čekalo v Sargansu, vlastně jsme si ho přivezli v ruksaku: přihláška na tábor. Přesně v devět hodin jsme hledali na opuštěném nádraží hordu skautů, kteří s námi měli jet do Parmortu. Nadarmo! Nenašli jsme po nich ani stopu. Načež se mě Pavel zeptal: "Mám takový nejistý pocit... Normálně jsem mírumilovný člověk, ale za určitých okolností se ze mne stane... Nedomluvili jsme se náhodou, úplně čistou náhodou na..." Oba jsme se vrhli na přihlášku. Domluvili! /Musím dodat, že to mělo nejednu výhodu, mohli jsme se v klidu nasnídat./ *

Takže jsme po několika malých potížích zahájili druhou lesní školu s 13 účastníky, v pátek 13-tého, na 13-ti stech metrech nad mořem. Tato 13-ka nás provázela po celou dobu lesní školy.

Nyní ale k účelu lesní školy. Úkolem bylo:

1. Vyrobit z neotesaných rádců v zorné skauty.
2. Ztmelit je do dobře sehrané party.

Přiznávám se, že nyní vidím několik skautů úplně jinýma očima, například Baribala a Bumeranga. Oba jsou opravdu hodní hoši, dobří kamarádi, výteční skauti, ale do kuchyně tyhle dva zanícence nepošlu. Tento pokus se rovná sebevraždě na splátky.

* Zcela proti tradici, přijeli Pavel a Panda o hodinu dříve.
-Poznánka redakce.

Ještě dnes si lečím žaludeční křeče, vyvolané takzvanými houskovými knedlíky, heřmánkovým lektvářem a mléčnou dietou. Víím, napsal jsem do přihlášky u požadavků pro skauty jako jeden z prvních bodů odvalu k různým činům. Ale všeho moc škodí. Nebo Mýval: ti kteří ho znají budou se mnou souhlasit. Všeuměla jeho ráže musí člověk opravdu dlouho hledat a bude konec konců rád, když ho nenajde. On s pomocí jiného skauta, který si, z bezpečnostních důvodů, nepřeje být jmenován, sestavil následující lesní moudrosti:

LE SNÍ MOUDROSTI

- Jak se do lesa volá, až se ucho utrhne.
- Kdo jinému jámu kopá, dál doskáče.
- Ranní ptáče fouká lvovi pod ocas.
- Ryba a host nesmrdí daleko od stromu.
- Lži, až se směješ naposled.
- Všechny cesty vedou do jámy.
- Co tě nepálí, neodkládej na zítřek.
- Kam nechodí slunce, tam chodí lékař.
- Hlad je matka moudrosti.
- Kdo se moc ptá? Než vrabec v hrsti.
- Kdo chodí s křížkem po funuse, zajíce nedohoní.
- Trpělivost přináší krátké nohy.
- Kdo se směje naposled, kopal druhému jámu.

Skrývá se v nich několik českých přísloví. První 3 čtenáři, kteří nám pošlou správné znění těchto přísloví, dostanou od každého účastníka lesní školy 1 pohled, t.j. celkem 13 pohledů ze 4zemí.

Na závěr bych chtěl dodat, že jsme zažili týden plný pohody, hrůz, křečí, hladu a jiných vzrušujících událostí. Zvláště bych chtěl touto cestou poděkovat našemu Krakonošovi za jedinečný zážitek, jmenující se lesní škola.

Myslím, že budem všichni vzpomínat jak jsme se brodili sněhem, jak jsme šli, jak jsme zpívali, jak jsme odlévali stopy, jak jsme....

Panda

Správná přísloví pošlete na:

Petr Janák/Panda/, Rehetobelstr. 67, 9016 St. Gallen, Schweiz

ŠÍJ, ŠÍJ A BUNDY...

/Drama o pěti problémech s předehrou a dohrou. Podrobnosti jsou přenechány režisérovi./

Předehra: V místnosti sedí malá skupina skautů a připravuje 2.lesní školu. Tu se začne Pandovi kouřit z mozku a hlavou mu bleskne nápad: Budeme šít bundy Wilhelma Tella a nakonec si na ně natiskneme znak lesní školy! Tento překvapující nápad je jednohlasně přijat a vylepšen. Panda se nabídne, že vypracuje znak, Šrámek dostane čestný úkol vynyslet lehký a slušivý střih a obstarat látku.

1. problém: Skupina skautů se škrábe do kopce s velkými ranci na zádech. Mají v nich mimo jiné i látku, nitě, nůžky, centimetr a síto na tisk. Šrámek vysvětluje nápad, všichni jsou pro, musí.

2. problém: V malé místnosti je chaos. 13 skautů a 1 pes se tam motá, měří se navzájem a stříhá látku. Jeden volá přes druhého, hledá nůžky /celkem jsou troje/ nebo se shání po centimetru /koluje jeden/ a špendlicích. Cílem tohoto zmatku je, aby každý měl nakonec 2 rukávy, 1 přední a 1 zadní díl a věděl, co je jeho.

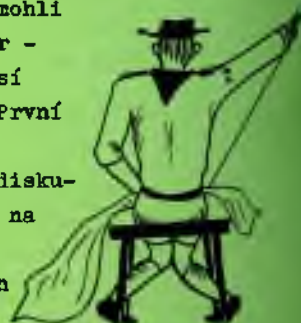
3. problém: Krabička se špendlíky koluje a už máme první zraněné.

Z Grizzlyho je fakír. Špendlit se má látka a né prsty! Ale jak? Je to velký problém, protože málokdo z této skupiny už někdy něco šil. Následuje první zkouška, je-li třeba něco zabrat nebo povolit. Ale pozor, nepopíchat se!!

4. PRŮBLÉM: Vyvrcholení! Jehly začínají být raritou, skauti se stávají švadlenkami první třídy, pomalu by mohli nastoupit místo královské švadleny! Ale pozor - co dělá Panda? Přišívá rukávy obráceně a musí párat. No, šít se naučí, ale párat ještě líp. První kusy se počínají podobat bundám.

5. problém: Mezi skauty se rozvinula velká diskuse. Teď se bude tisknout, ale má se dát znak na záda nebo dopředu? Za chvíli je v místnosti rozloženo 13 bund a několik triček a na nich svítí a pomalu zasychá znak.

Dohra: Skupina 13ti skautů odchází pyšná nad dokončeným vedílem. Všichni mají na sobě stejné, nepromokavé bundy a na zádech jim září znak lesní školy Farmort.

Podmek

Písničku z lesní školy Slepíčka najdete na poslední stránce TAM-TAMU

MLČENLIVÁ HRA.

Tohle je úplně zvláštní a těžká hra, hodí se spíše pro rádcovský kurs, lesní školu, přípravňák, nebo sejde-li se menší parta o víkend. Dohodněte se, že příštího dne budete všichni mlčet. Nikdo nevydá ani hlásku, ale program musí běžet! Musíte se na něm totiž den před tím přesně dohodnout. A pak ho arciť musíte taky tak přesně dodržovat. Můžete si sice dopisovat, ale sami uznáte, že s písemným dohadováním se moc kupředu nedostanete. A přeci: snažte se, aby program celého dne probíhal tak, jako kdybyste mluvili. Záleží na tom, jste-li opravdu sehraná parta, záleží na sebekázní jednotlivců. Promyslete podrobná pravidla hry sami. A vítěz? To je to zvláštní: zda zvítězíte sami nad sebou?

KOUPILI JSME V SOBOTU maso na neděli. Co si s ním počneme na táboře, kde není lednička, aby se nám do druhého dne nezkazilo?

- 1/ Nekupujeme maso mleté, tučné a maso na kosti /kotlety!/.
- 2/ Nikdy maso nemyjeme - tak učiníme až těsně před vařením.
- 3/ Můžeme je obložit plátky cibule a zabalit do utěrky, kterou jsme předem namočili v octu a vyždímali; uložíme do nádoby, ukryjeme před slunečními paprsky, mouchami, zvěří a letním žářem, na př. v izolační bedně, zapuštěné v chladném sklípku, nebo ve vědru, chlazeném tekoucí vodou.

4/ Kdyby v neděli maso bylo přeci jen trochu cítit, můžeme je silně posolit a pak opláchnout, nebo vyprat v octové vodě či ve slabém roztoku hypermanganu.

5/ Maso můžeme uvařit už v sobotu, v neděli jen "doděláme".

6/ Na nedělní oběd použijeme maso z konzerv. Pozor však, aby konzerva nebyla "nafouklá"!

7/ Uvaříme si čočku s vejci, borůvkové knedlíky nebo jinou bezmasou dobrotu - kde je psáno, že musíme mít maso?

Druhá sloka lesoškolácké písničky Slepíčka:

Když jí na provázku, vedu na procházku, aby jí nezlákal ten černý les,
zastřelím zajíčka a moje slepička ho nese v zobáčku, takjako pes.
Jenom se ale bojím kohouta, aby nešel s mou slepičkou někam do kouta.
Pak by má chajdička ...

UDELEJTE SI PEC!

Já vím, že buchtičky od maminky můžete přinést v ruksaku a oslazovat si jimi první táborový den. Chleba a housky budete kupovat u pekaře, maso můžete jíst vařené a tak si po právu můžete říci, načpak pec, bez té se obejdeme.

Inu ano, pec není táborovou nezbytností, ale může se přesto stát zdrojem zábavy cestou za poznáním životních složitostí a také zdrojem docela originální a svérázné táborové bašty. Možná, že se pro pec nadchnete do té míry, že se v budoucnu nebudete chtít bez ní na táboře obejít.

Pec lze stavět několika způsoby. Začneme tím nejjednodušším: V hliněném svahu vykopeme prostor tak veliký, jaký potřebujeme pro pečení. Při tom ponecháme otvor pouze tak široký, aby nádoba s těstem prošla. Vlastní vnitřek však bude větší. Asi 10 cm od konce pece prorazíme komínek. Koláč, buchty nebo

chleba si připravíme v patřičné nádobě a necháme kynout. Pec vytvoříme štěpinami nebo dokonale suchým dřívím. Doporučuje se břiza, buk, jasan. Nepoužíváme stromové kůry, šišek, chvojí, smrkových větví. Tvoří se příliš sazí. Udržujeme velký oheň, aby se stěny pece rozpálily. Když máme vrstvu řežavých uhlíků po celé ploše dna pece, ucpeme komínek drnem a připravenou lopatkou pohrabeme a vybereme uhlíky. Vložíme nádobu a vchod přikryjeme připraveným krytem ze staré poklice, kusu plechu nebo plochého kamene a všechny otvory kolem dobře utěsníme. Po hodině můžeme pečené vyjmout.

Jiný způsob: Máme-li větší plechovou krabici, postavíme ji na nosné kameny, vzadu ponecháme komínek, jinak ji pokryjeme hlínou a pískem. Podobně můžeme zabudovat krabici do příkopu nebo vyhloubit v břehu otvor, aby krabice do něho dobře zapadla. Pod ní vyhloubíme prostor na topení, za krabicí vyvedeme komínek. Vršek krabice kryjeme vykopanou hlínou. Uděláme dobrý kryt a uzávěr přední části krabice. V této peci můžeme u-

ti krabice. V této peci můžeme u-

držovatí oheň ještě během pečení.

Při stavbě pece se nám možná dobře osvědčí ploché kameny "placáky", kterými je možno pec vyložit, nebo je uložit na dno plechové krabice, pod pečínku. Dají se dobře roztopit a sálají pak teplo zpět na naši baštu. Jako nádoby můžete použít pánve bez držadla. Zkušenosti nás totiž poučují, že vyřazené pánve z domácností se vyskytují na táborech v nadbytku. Také plechovky mohou dojít uplatnění, zejména při stavbě komínku a výrobě dvířek. Jíl nebo mazlavá hlína, ba i bláto z potoka mohou posloužit jako stavební materiál, který stěny pece a kameny dobře spojí, musí se však topením řádně vysušit.

Přesto vás musíme připravit na to, že se první pečení obyčejně nepodaří: je třeba vystihnout, jak dlouho trvá roztopení pece na vhodnou teplotu. Proto vám doporučujeme, abyste nejprve zkoušeli péci těsta levná a jednoduchá, jaké používáme na pečení hadů a pekli malé kousky těsta. Také k dušení rýže lze použít táborovou pec. Teprve když technologii zálesáckého pečení dobře zvládnete, zkuste si upéct těsto dražší a větší kus, což vyžaduje vydatnější a delší pečení a nakonec to zkuste s masem: nejméně vyžaduje kuře, vepřová pečínka trvá déle, nejdéle hovězí.

Dobré pochutnání vám přeje

Piraha

POZOR! POZOR!

Všem táborníkům se na vědomost dává, že redakce TAM-TAMu vyhlašuje soutěž

O ZLATOU VAŘEČKU

Předmětem soutěžení jsou recepty na táborovou krmí, pokud možno nové a originální, chutné, ale především a hlavně v y z k o u š e n é. Mohou být provázeny obrázky a musí být uvedeno množství použitých potravin, přepočteno pro deset strážníků. Každý recept bude zařazen do táborové kuchačky, kterou chceme touto cestou za vašeho přispění sestavit. Recepty otiskneme v TAM-TAMu, nejlepší odměníme Zlatou Vařečkou.

Uzávěrka soutěže je 3. září 1979

T Á B O R O V É S T R A Š I D L O

Už jsem se zmínil, že spím jako dub, ani zemětřesení by mě neprobudilo. Ale ječivý křik Krupičkův a zacloumání Černého orla mě jednou v noci přece vzbudilo. "Proč křičíš?" ptal jsem se ospale se zavřenýma očima. Černý orel vyběhl ven a hned se vrátil: "Prý mu vlezlo do stanu strašidlo."

"Strašidla nejsou," řekl jsem už rázněji, "asi se mu něco zdálo."

Mezitím doběhl Krupička s vířiskáním ke stanu vedoucího Gorily a s pláčem volal, že chce k mamince, hned, teď, v noci. Gorila trpělivě poslouchal; když došel Krupičkovi dech i slova, pohládl ho a řekl, že mu dá něco, co všechna strašidla zažene. Nám rozkázal, ať se vrátíme do stanů a ve světle baterky jsem viděl, jak na nás mrknul. Krupičku odvedl do svého stanu.

Dal jsem k lepšímu babiččin příběh; spala jednou ve starém, opuštěném klášteře, kde byla škola. V noci slyšela někoho běhat po chodbě. Ráno to vypravovala

ve sborovně a řekli jí, že tam straší. Ale babička se nebála. Později se dověděla, že tam bylo zavražděno po válce moc a moc Němců, takže krev tekla po schodech.

"Takové věci zkoumá parapsychologie. Je to věda o věcech, které jsou mimo hmotu a psychologii," řekl Černý orel. "Ale Krupička je bázlivec, chce domů. Chceš utéct také?"

"Ne," řekl jsem pevně, ale srdce se mi chvělo. Což kdyby přece....?!

Druhý den zářilo sluníčko, les šuměl, včely bručely a mocná postava i hlas Gorilův pod vlajkou budily důvěru. Krupička ještě spal, Gorila mu dal prášek na spaní a pro uklidnění. Nás uklidnil také. Krupička měl příliš živý sen.

Nastala další noc. Spali jsme klidně - ale náhle mě probudilo ječení. Zdálo se mi, že má být nálet a zní pronikavý hlas sirény. Byl to Zajíc, který má stan vedle. Pelášil rovnou k jezeru, nevěděl ani, kam ve svém děsu utíká. Černý orel se svými dlouhýma nohama ho dohonil a zachytl ve chvíli, kdy už padal do vody. |

Zase vzlykání o strašidle ve stanu, zase Gorilův prášek, "který všechna strašidla zažene" - ale kluků se zmocnil strach.

"Přece se nebudete bát strašidel, bázlivci," zlobil se Gorila. "Do stanu vběhl pes."
"Psi v noci spí," namítnul Zásmažka.

Tentokrát nás Gorila tak snadno neuklidnil a usnuli jsme až k ránu.

Příští noc byla klidná. Rejpal se nám vysmál - ale čtvrtou noc vešlo strašidlo do jeho stanu. Viděl jen shrbenou postavu, ježaté vlasy a slyšel mumlání. Když vykřikl: "Kdo je to?" postava zmizela. Vypravoval to Hříbeček, který bydlí s Rejpallem a viděl to také. Ovšem Rejpal neudělal poplach, nýbrž to ráno soukromě oznámil Gorilovi - procházeli se na cestě pod lesem. Pak Gorila odešel. Opustil nás? Kdepak! Vrátil se k obědu, klidný a veselý jako vždycky. My však byli vzrušení a vykládali jsme si, co bychom dělali, kdyby strašidlo vešlo do našeho stanu.

"Doufejme, že nevlze," smál se Gorila.

A přece vlezlo. Do našeho stanu. Četl jsem při baterce detektivku, ani Černý orel nespál, a tu mi náhle nohy, vystrčené z pod pokrývky, ovanul svěží vzduch. Někdo odhrnul vchod do stanu. Proti měsíčnímu světlu jsem spatřil shrbenou postavu a ježaté vlasy. Okamžitě jsem byl pod pokrývkou. Detektivka spadla na zem.

Černý orel byl statečnější. Vyskočil jako blesk, sevřel shrbenou postavu a řekl: "Posviť mi, Bílý orle!"

Spatřil jsem ošumělého starého pána s ježatými vlasy. Chvěl se na celém těle, oči mu tékaly po stanu a plačtivě koktal: "Je tu..je tu..moje žena..moje Mária? Kam jste ji schovali? Kde je...Hledám ji..."

"Doběhni tiše pro Gorilu," rozkázal Černý orel a posadil stařečka na svou postel. Gorila jakoby čekal. Hned vyskočil, natáhnul si tepláky a už byl v našem stanu. Dědeček se mezitím uklidnil, jen oči mu tékaly, jakoby někoho hledal...čekával..

"Tak to je naše strašidlo," myslil jsem si, "nemocný, starý pán."

Měl jsem pravdu. Gorila dal dědečkovi napít - asi v tom byl uspávací prášek, protože stařeček usnul na posteli Černého orla, který ho dobře přikryl, vždyť se chudinka, celý třásl strachem - víc než my před strašidlem. Černý orel u něho seděl až do rána a držel ho za ruku.

"Tak vidíte, bázlivci," řekl ráno Gorila. "Na policii mi řekli, že stařečka pustili z psychiatrické kliniky, není nebezpečný. Zemřela mu milovaná žena, pomátl se a stále ji hledá. Je to politováníhodný chudák. Neříkám, že by se nemohly vyskytnout nevysvětlitelné zjevy, ale rozhodně ne ve skautském táboře."

Pak za námi dědeček stále chodil, ale už ne v noci, nýbrž ve dne - jako hodný starý pejsek. Pomáhal nám sbírat dříví, škrábat brambory a večer, když jsme si zapálili táborák a zpívali, díval se do plamenů a někdy se mu zdálo, že se usnává. Byli jsme k němu všichni milí a Gorila řekl, že naše dobrota a láska je pro toho chudáka vlastně jediný lék, který mu může pomoci.

VZÁCNÝ DOPIS

Nestáva sa často, že prichádzajú listy aký dostala v týchto dňoch Európska rada z ďalekej Afriky. Tento list, ktorý doslovne nižšie uverejňujeme, hovorí sám za seba a je svedectvom toho, že náš skauting žije v myšliach tých, ktorí raz sľubovali. Je utvrdením starších a povzbudením pre mladých. Dôležité je totiž mať skautské idey nielen v ústach, ale aj v srdci - a na to žiaľ často za budáme!

Vážení bratři skauti a sestry skautky, príjmete mé srdečné pozdravy. Patřím ke staré generaci a je mi 53 let. Ve skautských kruzích doma, volali mne "Donald-Kačer" a v muklovských "štába".

Můj osud byl a zůstává spjat s českým skautingem výrazného vlastenectví a duše, vzácných cílů a charakterů.

Ke konci druhé světové války byl jsem jako člen podzemní skautské zpravodajské skupiny vězněn a vyšetřován GESTAPEM, v celku krátce - 8 neděl.

Když přišli komunisté k moci v naší milované vlasti, byl jsem v roce 1949 zatčen a to bylo delší. Byl jsem odsouzen k 23 letům a ztrávil ve vězeních 11 let. Na první amnestii pro politické vězně, v roce 1960 jsem se vrátil domů. Do doby zatčení byl jsem ve funkci okrskového velitele, okrsku Vyškov na Moravě - oblast Středomoravská. Bylo mi tehdy 23 let a maturoval jsem na Vyšší průmyslové škole elektrotechnické v Brně.

Dnes již se tak neperu za věci a lidi, zůstávám však skautem na cestě životem. Jakože pro českého skauta stezka nekončí a slib a heslo mají obsáhlejší znění.

Můj syn Jaromír (16 let) je úspěšný skaut a jako takový byl vybrán do výpravy Jihoafrických skautů na Jamboree do USA - Philmont, New Mexico v červenci.

Proto Vám také vlastně píši. Chtěl bych od Vás slyšet, zda se Jamboree zúčastní nějakí skautiči z českých exilových oddílů. Pakliže ano, přál bych si, aby se klučíci tam setkali, poznali a měli si co říci, za nás, za tatíky.

Nevím toho mnoho o českém exilovém skautingu - uvítám s vděkem nějaké zpravodaje-časopis. V jedno však věřím, že ho děláte stejně dobře, s citlivou duší, v duchu našich tradic, tak jak jsme ho dělali doma - což skautingu v západním světě chybí.

Zatím tolik, budu se těšiti na vaši odpověď.

S bratským pozdravem Vás

Jaromír Dvořák - "Donald"

56 - Jean Gardens
29 - Margaret Str.
KEMPTON PARK - Tvl-1620
SOUTH AFRICA

JEŠTĚ JEDNO MEZINÁRODNÍ SETKÁNÍ : Join-in-Jamboree v Zellhofu u Salzburku v Rakousku

29.7.- 9.8. pro skauty od 11 do 18 let a

5.9.- 18.9. pro rovery a rangery nad 14 let.

Zvou nás američtí skauti v Knichové. Oddíl tam vypravit nemůžeme, ale kdyby se dala dohromady hlídka, ať si vyžádá v redakci podrobnosti.

VYŠÍVANÉ ODZNAKY našeho exilového skautingu ve tvaru štítu 8 x 9cm vydala Evropská rada. Slouží především k našemu označení na mezinárodních setkáních. Nosí se na levém rukávu mezi domovenkou a družinovkou. Cena FrS 9,-. K dostání v redakci.

VÝZVA VŮDCŮM TÁBORŮ : Administrace Tam-tamu vás prosí, abyste vybírali při nástupu do tábora spolu s táborovými poplatky i předplatné na VII.ročník, který započne zářijovým číslem.

TÁBOROVÝ SEM-TAM bude přiložen k 1.číslu Tam-tamu. Bude sestaven z článků a kreseb našich táborníků. Doufáme, že nám jich pošlou slušnou řádku do uzávěrky 1.čísla.

TÍMTO ČÍSLEM KONČÍME VI.ročník. Děkujeme všem čtenářům za jejich věrnost a spolupracovníkům za jejich příspěvky. Přejeme jim pěkné prázdniny a tábory.

Jiří Wolker

POSLEDNÍ STOPA

/Sbírka Jitřní písně/

Tam v mlhách bolavých
den slunce tuší.

Vy myslíte, že nezasvitne sem ?

Věřte, věřte celou duší

i vírou svou,

že slunce unesem !

Uzávěrka 1.čísla VII.ročníku je v pondělí, 3.září.

Redakční kruh Tam-tamu : Cookie, Pirátka a spol.

Předplatné činí pro čtenáře z CH Fr 14,- z ostatní Evropy DM 17,-

Bankovní spojení :

ze zámoří \$ 10,-

Schweizerische Volksbank Murten, Konto 30/10771/33 - Tschechoslowa-
kische Pfadfinder. Postscheckkonto banky 17-988 Fribourg /Schweiz/.

Čtenáři z Německa mohou použít též konta v BRD :

Rüsselsheimer Volksbank, BIZ 500 930 00 , 6090 Rüsselsheim,

Kto.Nr.200845.02 Tschechoslowačische Pfadfinder i.d.BRD.

Postretouren an :

Postfach 295

CH-8021 Zürich 1

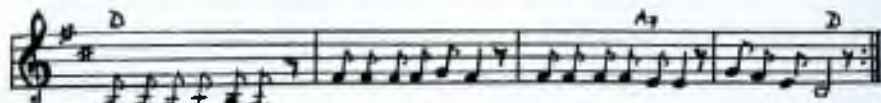
Verband der

Tschechoslowakischen

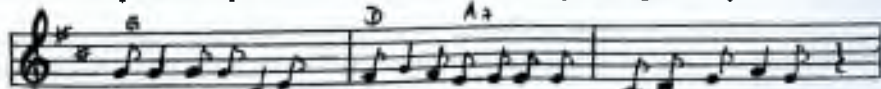
Pfadfinder in der Schweiz.

SLEPIČKA

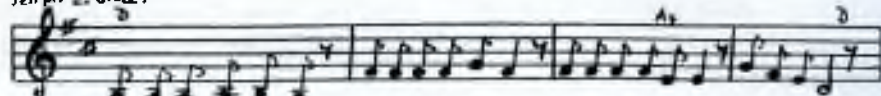

Kdyby ste na chvíli u nás se stavěli, tak byste nechtěli už nikdy zpět
Ta malá chajdička uprostřed lesíčka a v ní je slepička jak z růže květ.

Ta když mi vesele zakdádá, srdce mi radostí zaskáče.

jen při 2. sloce:

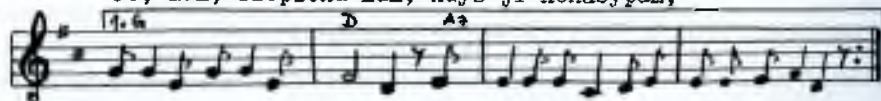
Pak by má chajdička byla tak chudičká, já nevím, jak bych to tam bez ní
sneš.

Refr.:

Jó, mám, slepičku mám, když já jí nasypám,

Jó, mám, slepičku mám, když jí nenasypám,

sluníčko probouzí spáče, ona už vesele puť, puť kokodádá.

smutně mi řekne kokodák, ty starý moulo, sněz si to sám!